

Samengesteld door Thijs van der Veen

*De verborgen geschiedenis
van de Tweede Wereldoorlog*

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Voor onze grootouders

Noot van de auteurs

De dossiernummers die bij de verhalen en persoonsdocumenten staan vermeld, verwijzen naar het corresponderende nummer in het persoonlijke archief van de auteurs. De P. staat voor 'persoonsdocument', de V. voor 'verhaal', de A. voor 'originele bron' en de B. wordt gebruikt voor documenten die met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben.

Voorwoord

Ronkende motoren schrikken de bewoners van de stad op: vliegtuigen. En ze hebben het gemunt op de haven. Hoewel de piloten de opdracht hebben om een militair-strategisch doelwit te bombarderen, vallen de meeste bommen in een aangrenzende woonwijk. Een groot aantal huizen wordt met de grond gelijkemaakt en bij nog veel meer huizen vliegen door de ontploffingen deuren en ramen uit de sponningen. In de enorme rook- en stofwolken lopen mensen verdwaasd rond. Anderen liggen kermend van de pijn op straat. Al snel steken mensen die meer geluk hebben gehad de helpende hand uit. Maar niet iedereen heeft zulke goede bedoelingen. Sommigen lopen langs de huizen met kapotte ramen en kijken naar binnen. De eerste plunderaar die naar binnen klimt, wordt al snel gevolgd door anderen. Wanneer de politie arriveert, is al een groot deel van de spullen uit de huizen verdwenen.

Zo raakten mijn oma en haar ouders een belangrijk deel van hun bezittingen kwijt en werd hun huis onbewoonbaar.

Het speelde zich af in Rotterdam op 31 maart 1943. Het

zet mij aan het denken. Wat zou ik hebben gedaan in die situatie?

Dit is het tweede deel in de serie De verborgen geschiedenis. Een serie die bedoeld is om vragen op te werpen bij de grote thema's uit de geschiedenis. Vragen als 'Kan dit echt waar zijn?' of 'Wat zou ik in die situatie hebben gedaan?' Hierdoor krijgen ook de gebeurtenissen in de marge van het gebruikelijke geschiedverhaal de aandacht die ze verdienen.

Toen ik aan dit boekje werkte, ontdekte ik veel persoonlijke en spectaculaire verhalen. Zo zult u in 'De nacht dat de Lek in brand vloog' lezen dat er meer Nederlanders omkwamen door geallieerde bombardementen dan door de Duitse bombardementen. En in het verhaal 'Joodse schatten en schatzoekers' gaan Nederlanders achter het vermeende goud van de gedeporteerde Joodse burens aan.

Maar er is nog meer dat lange tijd verborgen is gebleven: Boy Ecury en Maduro waren twee heldhaftige Antillianen. Zij speelden een belangrijke rol in het verzet in Nederland. Geen van beiden overleefden de oorlog. Ook de oorlog in voormalig Nederlands-Indië is lange tijd onderbelicht geweest. Pas sinds 1988 is er een eigen monument voor de Nederlandse slachtoffers van de wereldoorlog in Azië: het Indisch monument in Den Haag. De slachtoffers en nabestaanden hebben trouwens zelf het geld ervoor bijeen moeten brengen!

Gelukkig is er ook genoeg om trots op te zijn. Dat blijkt wel uit de verhalen over de avonturen van de onbekende Soldaat van Oranje en de heldhaftige Zwarte duivels. Ook vertellen we wie Anne Frank heeft verraden en wie de klokken van Nederland redde. Bent u al nieuwsgierig?

Wij hopen dat u net zo verbaasd zult zijn over de verrassende en spannende verborgen geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog als wij waren tijdens het samenstellen van dit boek. Veel leesplezier.

Martijn J. Adelmund en Thijs van der Veen
Utrecht, september 2008

Galerij der Helden

Hannie Schaft

Communistische verzetheldin, 'het meisje met het rode haar', sloot zich aan bij de Raad van Verzet en pleegde verscheidene aanslagen op Duitsers en collaborateurs.

Johannes Post

Verzetheld uit Drenthe die later landelijk opereerde. Hij gaf leiding aan een zeer succesvolle knokploeg. Op 16 juli 1944 werd hij met veertien anderen gefusilleerd.

Koningin Wilhelmina

Gaf leiding aan de Nederlandse regering in ballingschap in Engeland en werd door haar scherpe radiotoespraken via Radio Oranje een symbool van verzet.

**Siebren Erik
Hazelhoff Roelfzema**

Nederlands beroemdste Engelandvaarder, ook bekend als de Soldaat van Oranje uit het boek dat hij zelf schreef en dat Paul Verhoeven verfilmde.

Liepke Scheepstra

Net als Post lid van de landelijke leiding van de knokploegen. Overleefde als enige de oorlog en werd door Wilhelmina onderscheiden met de Militaire Willems-Orde.

De onbekende soldaat

Er waren vele helden. Elk op hun eigen manier. Op deze plek willen wij hen herdenken.

Galerij der Schurken

Herbertus Bikker

Ook bekend als 'De beul van Ommen'; bewaker in strafkamp Erika te Ommen waar hij geveesd werd om zijn folterpraktijken.

Wim Henneicke

Berucht Jodenjager, leider van de Colonne Henneicke: vijftig mensen die in een jaar tijd meer dan 8.000 Joden aanbrachten bij de Duitsers voor deportatie.

Maarten Kuiper

NSB'er en SS'er die direct betrokken was bij het oppakken van Anne Frank en de fatale schoten loste op Hannie Schaft.

**Anton Adriaan
Mussert**

Oprichter en leider van de NSB. Hij werd door de Duitsers erkend als de leider van het Nederlandse volk tijdens de bezetting; zwoer persoonlijk een eed van trouw aan Hitler.

Hanns Albin Rauter

Niets ontziende Oostenrijkse SS-generaal, die onder andere op bloedige wijze de Februaristaking neersloeg.

**Meinoud Rost van
Tonningen**

Fascistische oercollaborateur en liquidatiecommissaris van linkse organisaties in Nederland. Hij nam verschillende hoge posities in het bestuur van bezet Nederland in.

1 *De slag om de Maasbruggen*

TIJDSTIP: maandag 13 mei 1940

PLAATS: onder de Willemsbrug

AUTEUR: Bert Honselaar

*R*otterdam werd in de meidagen verdedigd door Zwarte duivels. Vele spectaculaire verhalen deden de ronde waaruit moest blijken dat de mariniers die eretitel zeker verdienden. Zoals u echter al in dit boekje hebt kunnen lezen in 'Wat is waar?' blijken veel verhalen uit de oorlog niet helemaal waar te zijn. Toch wordt op basis van ooggetuigenverslagen en oorspronkelijke gevechtsrapporten het volgende spannende verhaal verteld over de slag om de Maasbruggen.

Als de eerste van een klein groepje boven aan de trap komt, schrikt hij terug voor een Duitser, die hem met glazige ogen ligt aan te staren. Vrijwel op hetzelfde moment brandt van drie kanten tegelijk een moordend vuur los. Een kort moment heerst verwarring, een van het troepje krijgt een stuk steen, losgeschoten uit de balustrade, pardoet tegen zijn helm, dan zegt de marinier 1e klasse Meul-

meester: 'Vooruit jongens, niet bang zijn, de brug op!' En dat geeft de doorslag. Met een of twee tegelijk stormen ze langs de balustrade naar de rechterkant van de brug. Onafgebroken ratelen de mitrailleurs, en de eerste die dodelijk getroffen voorovervalt, is Meulmeester. Een derdeklasser krimpt in elkaar met een schot in de buik, maar de anderen halen het, al trekt een andere derdeklasser, Clijsen, met zijn been: een kogel heeft zijn knie doorboord.

'Niet bang zijn,' zei Meulmeester, en dat waren zijn laatste woorden. Zijn ze niet bang? Ze zijn nog nooit zo bang geweest in hun hele leven.

Maar nu zitten ze op de brug. Wat er zojuist gebeurd is, is duidelijk: ze zijn beschoten vanuit het gebouw van de Nationale Levensverzekeringsbank; de Duitsers zijn daar 'wakker geworden', en nu zitten de mariniers tussen twee vuren. Toch werken ze zich nog verder naar voren, ook Clijsen met zijn gewonde knie, kruipend langs de overspanningen en langs de dunne ijzeren platen van de brugleuning, die hen althans voor de Duitsers op het Noordereiland aan het gezicht onttrekken. Er wordt verwoed op deze platen gevuurd; er komen steeds meer kogelgaten in, met omgekrulde randen. Recht voor hen uit, aan het eind van de brug, hebben de Duitsers zich verschanst achter stellingen van zandzakken. De mariniers houden die stellingen in het oog en telkens ratelen hun mitrailleurs en kraken hun geweren. Tussen de derdeklassers en hun meer bedreven strijdmakkers is nauwelijks verschil: al hebben de jongste rekruten nog maar één schietoefening meege maakt, ze hebben een grondige richtopleiding gehad en aan de terugslag van de kolf is men na enkele schoten gewend. Ze merken nu dat alles wat ze in theorie geleerd hebben – rustig richten, drukpunt nemen – in de praktijk

effect sorteert. Ze zijn in staat een Duitser die zich daar-ginds onvoorzichtig blootgeeft neer te leggen. Dit alles voltrekt zich in een soort droom, een roes, een koortstoe-stand. Ook de eersteklassers hebben nooit geweten dat een vijandelijke kogel die onder een scherpe hoek, bijna schampend, in het houten brugdek inslaat, geen rechte groef ploegt, maar een grillige kronkel als van een reusach-tige houtworm. Hoe lang liggen ze hier, een kwartier, een uur? Overal om zich heen zien ze de houtwormen knagen: dat is de dood, die rondwaart.

Toen het gevecht op de Willemsbrug op zijn hevigst was zochten twee mariniers beschutting achter de eerste stalen balk van de rechtse overspanning. Beschutting is een groot woord: de balk was te smal voor twee man, het vuur uit de Nationale Levensverzekeringsbank stroomde vlak langs hen heen en van opzij konden de kogels vrijelijk inslaan. In allerijl zochten ze naar een betere dekking; toen kwamen ze op het idee om de ijzeren plaat waarop ze stonden weg te schuiven; daaronder gaapte een donkere opening. ‘Spring er eens in.’

Maar Roosenburg heeft zich al laten zakken. Zijn ogen moeten nog wennen aan de duisternis; boven zich hoort hij, verzwakt nu, het rumoer van de geweren en mitrail-leurs. Verderop in de donkere ruimte schemert weer het vroege daglicht. Hij baant zich een weg over allerlei obsta-kels, bedekt met dikke lagen doorgestoven straatvuil. Daar ligt de spoorbrug.

En meteen duikt hij weg achter de lage stenen borstwering; een kogelreeks fluit over zijn hoofd, slaat ketsend in in het donker achter hem. Op de eerste stenen pijler van de spoorbrug zit een Duitser met een mitrailleur en gedu-

rende één seconde stonden ze van aangezicht tot aangezicht tegenover elkaar. En zodra hij zich even blootgeeft om poolhoogte te nemen volgt een tweede vuurstoot.

Hier blijven zitten is niks, denkt hij: die mof moet daar weg; hij of ik. En zo rap als hij kan richt hij zich op, legt aan, richt – de Duitser schiet zonder ophouden, zijn mitrailleur braakt een eindeloze stroom van kleine vlammetjes – en haalt de trekker over. Dan wil hij weer wegduiken, maar de Duitser grijpt naar zijn schouder. Meteen lost de marinier nog een schot.

Met verbazingwekkende snelheid verspreidt zich over het gelaat van de Duitser – witte plek in de ochtendschemering – een donkere vlek. Zijn lichaam verstart in een kramp; dan begint het te kantelen, steeds sneller, en plonst met mitrailleur en al in het water van de Maas, dat zich sluit en verder stroomt.

‘De anderen zijn allemaal dood,’ zegt een sombere stem, ten prooi aan een hallucinatie: drie dagen en nachten zenuwspanning beginnen zich te wreken. Ze zitten nu met z’n drieën in de halfdonkere spelonk. Maar de andere twee geloven het direct. En als dan onverhoeds een paar benen door de opening omlaagzakt, dan moet dat een Duitser zijn! Onthutst grijpen de drie hun wapens, leggen aan, nemen drukpunt... maar net op tijd herkennen ze de grijze marineputtees: het is Bernouw, die aldus aan een roemloze dood ontkomt. Even later volgen er nog twee, ook de hinkende Clijsen, die behalve het schot door zijn knie nog een kogel door zijn voet heeft gekregen; gelukkig in hetzelfde been.

Op de brug was de hel over hen heen gegaan. Tussen de overspanningen konden ze zich nog wel handhaven, maar de Duitsers lieten parachutisten neer op het Noorderei-

land, die de spoorbrug opdrongen; toen werden ze ook in de flank beschoten. De een na de ander was bij het teruggaan gestuit op het open gat aan het begin van de rechterbrughelft en had daarin zijn toevlucht gezocht.

Zes mariniers dus: Roosenburg, Bernouw, Clijsen, Hombergen, Seegers en Timmer; het restant van de groep Meulmeester. Meulmeester, die zei: 'Vooruit jongens, niet bang zijn, de brug op!' vlak voordat hij sneuvelde. En een speling van het lot heeft gewild dat al de derdeklassers die zich vrijwillig aanboden toen sergeant Zimmermann zijn 'gelukkige' sectie vormde, het tot hier gebracht hebben. Hun schuilhoek is bijkans ideaal. Het is een balkon, uitgespaard in het stenen lichaam van het schiereiland, waarop de eerste brugspanning rust; met de open kant zuidwaarts naar de rivier. Het dak wordt gevormd door het wegdek en de voortzetting daarvan, het brugdek, strekt zich als een enorm lange luifel naar het Noordereiland uit. Daar wordt het uitzicht op de Maaskade in het midden onderschept door de eerste brugpijler, maar links en rechts daarvan is het onbelemmerd. Ook de spoorbrug ligt over haar gehele lengte onder schot; het is dus een natuurlijke kazemat zonder weerga, die bovendien het voordeel heeft gecamoufleerd te worden door de Willemsbrug zelf: hier in het donker zijn ze vanaf het eiland niet te zien.

En de enige getuige van hun aanwezigheid, de Duitser die op de spoorbrugpijler zat, zal het niet navertellen. Roosenburg bekijkt de mouw van zijn tuniek, die vol kogelgaten zit. Geluk gehad, denkt hij, lichtelijk verwonderd dat hij nog leeft: dat donkere moet bloed geweest zijn, maar waar kwam het allemaal zo gauw vandaan...?

'Straks komt er een aanval van Hollandse pantserwagens

de brug op,' zegt een ander, 'met mariniers erachter; dan gaan we er meteen achteraan! Ze hebben allemaal een gunstige plek gezocht, vanwaar ze de Duitsers kunnen bestoken. Vooral op het stukje kade tussen de twee bruggen is de vijand bedrijvig, ze bouwen daar steeds meer stellingen. Er valt heel wat te schieten, want telkens zijn de Duitsers wel zo goed om zich bloot te geven. Ook op de spoorbrug. Maar van tijd tot tijd tuimelt daar een parachutist, terwijl ze er part noch deel aan hebben: dat doen hun korpsmakkers in het Witte huis en het is goed hen achter zich te weten.'

Aan de linkerkant van de brug hebben ze, van binnenuit, eveneens een ijzeren plaat weggeschoven; hun schuilplaats heeft nu dus twee ingangen, en in elke opening betreft een marinier de wacht, het lichaam half erbovenuit. Met hun rug tegen de eerste ijzeren brugbalken, onzichtbaar vanuit de Nationale Levensverzekeringsbank, bestrijken die twee met hun geweren kruiselings de rijweg op de brug: daar komt geen kip overheen. Nog steeds heerst daar het lugubere stilleven van motorfietsen, helmen, veldflessen, dode Duitsers en de Nederlandse Rode Kruis-soldaat; maar nu ook de blauwe mariniers. Achter zich horen ze telkens flarden van geroep, commando's: 'Verzamelen...!' en schoten. Het ronken van een vliegtuig. Straks komen de pantserwagens hen ontzetten, dat houdt de moederin... Maar de zon klimt hoger, en 's middags horen ze de stemmen niet meer.

Patronen hebben ze gelukkig in overvloed, wat dat betreft zullen ze het wel uithouden. Sigaretten ook; maar geen stukje voedsel en wat het ergste is: geen druppel drinken. Bovendien is het in de halve duisternis voortdurend vechten tegen de slaap.

De mitrailleur zijn ze kwijt, die ligt midden op de brug, bij Van Garsel. Er zou er een zijn leven kunnen wagen om het wapen in een snelle ren dwarsover te halen, maar waarvoor? Geen van allen kan een mitrailleur bedienen. Ze zijn maar derdeklassers, van de opleiding. En zij hebben hun geweren: wie had gedacht dat een geweer zo'n dierbaar ding kon zijn, het bruine hout, het gladde staal... en dat ze er zo vlug mee overweg zouden kunnen.

De Duitsers op het eiland schijnen zich af te vragen waar het vuur vandaan komt waardoor ze nog steeds verliezen lijden, hoewel de Nederlandse aanval op het bruggenhoofd reeds lang is teruggeëbd. Ze komen althans een kijkje nemen, uit de lucht, een vliegtuig jaagt met donderend geweld van de motoren in de lengterichting over de brug. Een uur later komt het weer terug, en nog eens. Maar de twee mariniers die op wacht staan duiken weg in hun gaten en zelfs als ze luchtfoto's genomen hebben, zullen de Duitsers niets verdachts bespeuren.

De marinier die in de rechtse opening op post staat, heeft doorlopend gezelschap. De kameraad die 's morgens een schot in zijn buik kreeg, ligt bij de brugleuning, geen twee meter verder, te kreunen. Alle pogingen om hem op te halen zijn op niets uitgelopen: zodra ze zich achter de brugbalk vandaan bogen, begon in de Nationale Levensverzekeringsbank een mitrailleur te ratelen en vlogen de splinters uit de baddings van het fietspad.

In het dak van de schuilplaats – het wegdek – zitten een paar gaten, ontstaan door eerder ingeslagen projectielen. Stukjes van de hemel zijn door die gaten zichtbaar. Tegen de avond, nadat het lange tijd rustig is geweest, horen de twee wachtposten opeens een aanzwellend rumoer van stemmen, en voetstappen van zware, bespijkerde laarzen.

Ze laten zich zakken, schuiven zachtjes de ijzeren platen dicht en waarschuwen de anderen. Het moeten Duitsers zijn, uit de bank; ze komen tot vlak boven hun hoofd. In ademloze spanning wachten ze op wat er gebeuren zal. Het geluid verplaatst zich, naar rechts en naar links, verwijdert zich dan, maar komt weer terug. Opeens wordt een van de gaten verduisterd door een schoen, een broekspijp van onbekende makelij. Een marinier pakt resoluut zijn geweer: zó'n kans heeft hij nog nooit gehad.

Maar hij legt zijn wapen weer weg, hij heeft nog juist bijtijds bedacht dat het schot hun aller aanwezigheid verraden zou, en wat dan?

De voetstappen sterven weer weg.

'Als ze een paar handgranaten door dat gat gooien, roeien ze ons uit als ratten.'

'Of een bom uit een vliegtuig, dwars door het dak heen.'

Tijdenlang durven ze geen woord te zeggen. Dan herleeft de discussie weer, gefluisterd, verward. De kwestie is dat ze geen van allen weten wat hun taak is: dat wist Meulmeester, maar die is dood.

'Ach man, schei toch uit met je pantserwagens. We moeten hier weg zeg ik je!'

'Je zuster. We zitten hier goed. We hebben de brug en daar gaat het maar om.'

De wacht in de beide openingen wordt weer betrokken. Inderdaad, als de Duitsers van het Noordereiland een poging zouden doen om over de brug te komen, kunnen ze rare dingen beleven.

Zo ver kwam het echter nooit. Een dag later vond het bombardement plaats, en diezelfde middag gaven de zes jongemannen zich over aan de Duitsers op het Noordereiland.

Toch staat als een paal boven water dat zij een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de vorming van de legende van Rotterdam. Maar waar de naam Zwarte duivels nu precies vandaan komt, daar lopen de meningen nogal over uiteen. Daarover leest u in het volgende verhaal.

2 *De legendarische Zwarte duivels van Rotterdam*

TIJDSTIP: mei 1940

PLAATS: Rotterdam

AUTEUR: door onze redactie

De legende verhaalt van heldhaftige jongemannen in donkerblauwe uniformen, de mariniers, die de overmacht van Duitsers met niet meer dan hun messen te lijf gingen. Ze trokken hen het water van de Maas in om hen daar af te maken. De rivier kleurde rood. Vol trots spraken de Rotterdammers sinds die meidagen over hun Zwarte duivels. Alleen weet niemand meer precies wie hun die eretitel gaf.

Op 10 mei 1940 wisten de Duitsers met een verrassingsaanval met paratroepen en watervliegtuigen de Maasbruggen in te nemen. Een ramp dreigde, want zolang zij de bruggen beheersten, konden de Duitse tanks via Brabant zo Holland binnenrijden. Vanaf de eerste dag van de aanval op Rotterdam vochten de mariniers als leeuwen om dit te voorkomen. Maar maandag 13 mei was de dag waarop zij de naam 'Zwarte duivels' echt zouden verdienen. Toen

trokken de mariniers met twee groepen richting de Willemsbrug om het bruggenhoofd op de noordelijke oever te heroveren. Wat hen ook lukte. Deze gevechten zouden de geschiedenis ingaan als de felste in Rotterdam in de begin-dagen van de Tweede Wereldoorlog.

De Rotterdammers waren al trots op hun mariniers; zij waren daar immers al eeuwen gelegerd. Zo voeren tweehonderd jaar eerder vanuit het Rotterdamse Hellevoetsluis de mariniers onder leiding van Michiel de Ruyter naar Chatham om de Engelsen de oren te wassen. Maar nu was daar de, weliswaar vergeefse, maar niet minder heldhaftige, Slag om Rotterdam. Na de oorlog werd er door Tini Lavell – een beroemdheid in haar tijd – een lied over hen gezongen. De erenaam was zo wijdverbreid dat sommigen aannemen dat de Rotterdammers die de mariniers bezig hebben gezien als vanzelf op de naam zijn gekomen.

Dat zijn de zwarte duivels

Na vijf jaar strijd, bezettingstijd
Die ons heel veel leed deed dragen
Kwam eindelijk de vrede weer
De vijand is verslagen
Wij uiten onze dankbaarheid
Aan de geallieerden
Doch ook aan hen die d'eerste tijd
Zich hier zo dapper weerden

refrein:

Dat zijn de 'Zwarte duivels'
De helden van Rotterdam
Helden zoals je zelden

Ooit ergens tegenkwam
Wat ook de tijd verdrijve
Zij houden hun roem in stand
De mariniers die blijven
De trots van ons vaderland

O, heldenschaar, gij blijft voorwaar
Onze roem voor alle tijden
Die voor de vrijheid en het recht
Zo moedig wist te strijden
Wij danken u en brengen eer
Aan de gevallen helden
Neerlands historie zal steeds weer
Uw naam met trots vermelden

refrein

Anderen vertellen echter het volgende verhaal.

Toen de overgave was getekend en de Nederlandse soldaten hun stellingen verlieten, was de Duitse bevelhebber, Schmidt, die een volledig leger verwachtte, zeer verbaasd toen hij slechts een relatief kleine groep mariniers in bijna zwarte uniformen zag. Hij beval zijn mannen voor hen te salueren uit respect voor hun heldhaftigheid en vastberadenheid. Hij zou hen toen zwarte duivels hebben genoemd. *Oberstleutnant* Von Choltitz verklaarde later dat hij, met uitzondering van enkele Poolse regimenten, nimmer zulke tegenstanders had gehad.

De heer Loontjes, die als 17-jarige in februari 1940 bij het Korps Mariniers kwam, heeft een iets minder heldhaftige uitleg. 'Veel konden we echter tijdens het bombardement niet

doen. Alle straten lagen onder vuur en we konden geen kant op. Al onze kleren waren verbrand en we werden ook nog eens krijgsgevangen gemaakt. We moesten meteen het puin uit de stad gaan ruimen. Dat leverde ons tegen wil en dank de eretitel "Zwarte duivels" op.'

*Charles Douw
van der Krap*

NAAM: Charles Louis Jean François Douw van der Krap

FUNCTIE: Luitenant-ter-zee

BIJNAAM: Siki

TE HERKENNEN AAN: zijn Errol Flynn-achtige snor

LEEFTIJD OP 10 MEI 1940: 31

OVERLEDEN: 1995

VERLEDEN: Douw van der Krap werd geboren in Soerabaja, Java, als zoon van een koffieplanter. In 1929 studeerde hij af aan het Koninklijk Instituut voor de Marine en werd als waarnemer/navigator geplaatst bij de Marine Luchtvaartdienst. In 1939 kreeg hij aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog het commando over de rivierkanon-
neerboot Balder.

IN DE OORLOG: In 1949 werd hij Ridder 4e Klasse in de Militaire Willems-Orde voor al zijn verdiensten tijdens de oorlog. Hij had zich echter moeilijk verdienstelijk kunnen maken als hij in de jaren 1941-1943 niet met zoveel doorzettingsvermogen en moed was blijven proberen te ontsnappen uit de krijgsgevangenschap, waar hij in terecht kwam na de Nederlandse capitulatie. Van het kamp in het Duitse Soest ging hij naar kamp Juliusburg, naar het be-

ruchte kamp Colditz en uiteindelijk naar kamp Stanislaw, in West-Oekraïne. In totaal deed hij veertien ontsnapingspogingen, en nadat de laatste geslaagd was, werd hij op verschillende locaties verspreid over de wereld weer gevangengezet. Ook daar ontsnapte hij keer op keer.

NA DE OORLOG: Charles Douw van der Krap maakte na de oorlog verder carrière bij de Nederlandse Marine. Als Kapitein-ter-zee ging hij in 1958 met pensioen. In 1981 publiceerde hij zijn memoires *Contra de swastika*. Hij stierf in 1995, op 87-jarige leeftijd, in Wassenaar.

Zie dossiers: P.B05678, V.B05283, V.B02571, A.B05210 t/m A.B05293 en S.B057381.